

PROCEDUREBLAD BEHANDELING RAADSVOORSTEL

Het college verzoekt u dit raadsvoorstel te behandelen

Onderwerp	Advies toekomst historisch archief
Zaaknummer	63721-2025
B&W vergadering	11 november 2025
Agendacommissie	10 november 2025
Raadsvergadering	4 december 2025
Portefeuillehouder	Dhr. R.J. (Rob) Zuidema
Behandelend ambtenaar	Gerrit Barbé telefoon: 0572347674 e-mail: gerrit.barbe@raalte.nl
Fatale termijn(en)	

Bijlage(n):

(beslisdocumenten die meegezonden moeten worden)

1. Advies toekomst historisch archief
2. Getekend Collegebesluit Advies toekomst historisch archief
3. Opdrachtbrief tot starten procedure verkennen toetreding tot GR van CO

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	4 december 2025
Zaaknummer	63721-2025
Onderwerp	Advies toekomst historisch archief
Portefeuillehouder	Dhr. R.J. (Rob) Zuidema
Voor informatie	Gerrit Barbé telefoon: 0572347674 e-mail: gerrit.barbe@raalte.nl

Samenvatting

Per 1 januari 2027 treedt de nieuwe Archiefwet in werking. Deze wet stelt aanvullende eisen aan het archieftoezicht, archiefbeheer en de archiefdienstverlening. Tegelijkertijd heeft de gemeente Raalte de ambitie om binnen enkele jaren nieuwbouw te realiseren. In dat licht is een visie opgesteld waarin wordt geadviseerd het historisch archief en het wettelijk archieftoezicht onder te brengen bij Collectie Overijssel (hierna te noemen: CO) via deelname aan een Gemeenschappelijke Regeling (hierna te noemen: GR).

Deze keuze biedt een duurzame, toekomstbestendige en financieel stabiele oplossing die voldoet aan de wettelijke vereisten en die aansluit bij maatschappelijke en technologische ontwikkelingen. Het college is voornemens de eerste stap in het formele besluitvormingsproces richting toetreding per 1 januari 2027 te zetten. De financiële consequenties van het (al dan niet) toetreden tot CO worden momenteel in kaart gebracht.

Beslispunten

De raad wordt voorgesteld te om:

1. Kennis te nemen van het advies toekomst historisch archief.
2. Het college opdracht te geven tot het starten met de procedure van verkennen tot toetreding tot de GR van CO

Inleiding

De gemeente Raalte beheert momenteel een omvangrijk analoog archief, waarvan een deel als historisch wordt aangemerkt. De nieuwe Archiefwet vereist aanvullende voorzieningen en functies, zoals een gekwalificeerde gemeentearchivaris, een archiefdienst en een studiezaal. Tegelijkertijd staat de gemeente mogelijk aan de vooravond van een nieuw te bouwen gemeentehuis. Dit vraagt om een principiële keuze over de toekomst van het archiefbeheer.

Op dit moment zitten CO, het Rijk, de gemeente Deventer en de gemeente Zwolle in de GR HCO, waarbij de gemeente Ommen met terugwerkende kracht op 01-01-2025 toetreedt. Het Rijk treedt op termijn uit de GR HCO en de gemeente Dalfsen, de gemeente Steenwijkerland en Provincie Overijssel hebben een intentieverklaring ondertekend om toe te treden. Ook de gemeente Raalte is voornemens om in het 1e kwartaal 2026 een intentieverklaring te tekenen.

Beoogd effect

Het voorstel beoogt te zorgen voor een toekomstbestendige inrichting van het archiefbeheer, waarbij wordt voldaan aan de nieuwe wettelijke eisen.

Argumenten

1.1 *Het Advies Toekomst Historisch Archief brengt opties in kaart en laat zien dat het onderbrengen bij CO de meest voor de hand liggende keuze is.*

Het advies betreft een beleidsstuk op basis ingewonnen expertise, waarmee de verschillende invalshoeken belicht zijn. Door het historisch archief onder te brengen bij CO via een GR, wordt de continuïteit en kwaliteit van het archiefbeheer geborgd, terwijl tegelijkertijd kosten worden bespaard op fysieke voorzieningen in het nieuwe gemeentehuis. Daarnaast zorgt aansluiting bij CO voor een versterking van de regionale samenwerking en kennisdeling.

1.2 *CO biedt een gecertificeerde archiefbewaarplaats en een breed kennisnetwerk.*

Collectie Overijssel beschikt over een officieel goedgekeurde archiefbewaarplaats, waarmee wordt voldaan aan de eisen voor veilige en duurzame opslag van historisch archiefmateriaal. Daarnaast biedt CO toegang tot een breed en gespecialiseerd landelijk kennisnetwerk op het gebied van archivering, erfgoed en digitale toegankelijkheid. Dit maakt CO tot een inhoudelijk sterke partner voor de gemeente Raalte.

1.3 *Door toe te treden tot de GR voldoet de gemeente Raalte direct aan wettelijke vereisten.*

Bij toetreding tot de Gemeenschappelijke Regeling (GR) met CO zijn zowel de functie van gemeentearchivaris als de archiefdienst inbegrepen. Dit betekent dat de gemeente Raalte niet zelf hoeft te voorzien in deze wettelijke functies, wat organisatorische lasten vermindert en zorgt voor deskundige uitvoering van taken op het gebied van toezicht, beheer en toegankelijkheid van het archief.

1.4 *Geen aanbestedingsverplichting bij toetreding tot een GR.*

Een belangrijk praktisch voordeel van toetreden tot een GR is dat dit niet aanbestedingsplichtig is. In tegenstelling tot een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met een commerciële partij, hoeft de gemeente geen tijdrovend en kostbaar aanbestedingstraject te doorlopen.

1.5 *Deelname aan een organisatie met een sterke duurzaamheidsambitie*

CO heeft de ambitie om het meest duurzame archiefgebouw van Nederland te realiseren. Door als gemeente deel te nemen aan deze organisatie, draagt Raalte actief bij aan een toekomstbestendige en milieubewuste vorm van archiefbeheer. Dit sluit aan bij bredere gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid.

1.6 *Kosten op langere termijn.*

De GR biedt een stabiel kostenmodel. De gevolgen voor de begroting worden momenteel in kaart gebracht.

2.1 *Eerste stap toetreding GR*

Met het geven van deze opdracht aan het college, wordt een eerste stap tot toetreding aan de GR gezet.

2.2 *Samen optrekken met andere toetreders*

Met het zetten van deze eerste stap op dit moment, sluiten we aan bij het toetredingsproces van de gemeente Dalfsen, de gemeente Steenwijkerland en Provincie Overijssel. Voordeel hiervan is dat toetreding per 1-1-2027 haalbaar is.

Participatie

Bij het opstellen van de visie zijn gesprekken gevoerd met interne stakeholders (cluster Informatiebeheer; Juridische zaken) en externe partners zoals VADA Archieven Nijverdal, Karmac M&R en Collectie Overijssel. In deze interne gesprekken is een gedeeld inzicht ontstaan.

Duurzaamheid

De keuze voor CO draagt bij aan digitale continuïteit en vermindering van fysieke opslag. CO streeft ernaar het meest duurzame archiefgebouw van Nederland te realiseren. Deelname aan de GR betekent dan ook deelname aan een organisatie met een sterke duurzaamheidsambitie. Door gebruik te maken van Cloud gebaseerde archivering en on-demand scanning wordt tot slot de ecologische voetafdruk van de gemeente verkleind.

Kanttekeningen

1.1 het behouden van het fysieke historisch archief in gemeente Raalte vraagt om aangescherpte maatregelen.

Op basis van de nieuwe Archiefwet 2027 worden de eisen voor het hebben van een historisch archief aangescherpt. Zo dient men een archivaris in dienst te nemen, een studiezaal voor inwoners te faciliteren en het in kaart brengen van de uitgebreide inventaris in het archief. Het opnemen van het archief in collectie Overijssel voorziet in deze nieuwe wettelijke eisen.

2.1. De regie op het archief en verwervingsbeleid wordt deels uit handen gegeven.

Met het toetreden tot de GR en het onderbrengen van de historische stukken bij CO komen we meer op afstand te staan. Het aansturen van de GR gaat in samenspraak met de andere deelnemende gemeenten. Ook zijn wij afhankelijk van de informatieverstrekking van het bestuur van de GR over de dagelijkse gang van zaken. Afhankelijkheid van het aantal deelnemende gemeenten aan de GR kan invloed hebben op de kostenverdeling.

Financiën en fiscale aspecten

De verkenning van een mogelijke toetreding tot Collectie Overijssel brengt in deze fase nog geen financiële consequenties met zich mee. De exacte financiële impact wordt momenteel in kaart gebracht. Deze zal afhankelijk zijn van factoren als de jaarlijkse kosten, een eventuele nieuwbouw van CO in Deventer, en de gevolgen van het uitbesteden van werkzaamheden rondom het historisch archief.

Bij vervolgstappen, zoals het ondertekenen van een intentieverklaring en het definitief toetreden tot de gemeenschappelijke regeling, ontstaan wél financiële verplichtingen voor de gemeente Raalte. Deze stappen worden ter besluitvorming voorgelegd, waarbij een financiële onderbouwing onderdeel zal zijn van het voorstel.

Vervolg

- Na de beslissing van de raad om het college opdracht te geven tot het starten met de procedure van verkennen tot toetreding tot de GR van CO, dient het College middels een brief een formeel verzoek in bij het Dagelijks Bestuur van Collectie Overijssel (CO) om toe te mogen treden tot de GR en om in navolging hiervan de GR-tekst te wijzigen (zie bijlage).
- CO en de gemeente Raalte voeren op ambtelijk niveau besprekingen tot toetreden, en werken de personele, financiële en organisatorische afspraken uit. (Deze stap duurt naar verwachting 6-9 maanden)
- De ambtelijke organisatie van Raalte rapporteert en adviseert aan de gemeenteraad.
- Bij een positieve uitkomst vraagt Gemeente Raalte formeel toestemming om toegelaten te worden aan de huidige partners in de regeling. Als deze partijen akkoord zijn, komt er een nieuwe gemeenschappelijke regeling HCO.
- De beoogde toetredingsdatum voor nieuwe partners is 1 januari 2027. Vanaf dat moment kan Raalte gebruikmaken van de diensten van CO, eventueel op locatie in Raalte.

Over de totale doorlooptijd kan CO nog geen uitspraken doen, aangezien zij ernaar streven toetredingsverzoeken zoveel mogelijk te bundelen om bestuurlijke belasting te beperken.

Communicatie

Intern wordt gecommuniceerd richting betrokken domeinen en extern richting CO en andere deelnemende gemeenten.

Bijlagen

- Advies toekomst historisch archief
- Getekend Collegebesluit Advies toekomst historisch archief
- Opdrachtbrief tot starten procedure verkennen toetreding tot GR van CO

burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,

de secretaris
Monique van Esterik

de burgemeester
Rob Zuidema

RAADSBSLUIT

Zaaknummer

63721-2025

De raad van de gemeente Raalte,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 11 november 2025

Besluit:

1. Kennis te nemen van het advies toekomst historisch archief.
2. Het college opdracht te geven tot het starten met de procedure van verkennen tot toetreding tot de GR van CO

Aldus besloten in de vergadering van 4 december 2025.

de griffier
Karin Zomer

de voorzitter
Rob Zuidema